

Jubileusz 150-lecia Polskiej Akademii Umiejętności

W roku 2022 przypadła 150. rocznica powstania Polskiej Akademii Umiejętności. Jubileusz upamiętniono przez organizację międzynarodowej sesji naukowej pt. *Świat w obliczu nowych wyzwań*, która zastąpiła jesienne Uroczyste Posiedzenie Naukowe PAU. Program sesji przygotował Komitet Naukowy w składzie: prof. prof. Jan Ostrowski, Wojciech Bałus, Janusz Kruk, Andrzej Mania, Ewa Broclawik, Maciej A. Nowak, Elżbieta Pyza, Barbara Płytycz, Marek Sanak, Józef Dulak, Małgorzata Filip, Adam Myjak, Konrad Kucza-Kuczyński. Organizacja wielkiego wydarzenia była możliwa dzięki mobilizacji wszystkich struktur Biura i Kancelarii PAU oraz pozyskania środków zewnętrznych, w szczególności od następujących instytucji: Kraków – Miasto Gospodarz, Astor – złoty mecenas jubileuszu 150-lecia PAU, Fundacja Lanckorońskich – sponsor, Fundacja Kronenberga City Handlowy – partner wspierający. Współorganizatorami byli: Uniwersytet Jagielloński, Muzeum Narodowe w Krakowie, Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Pedagogiczny, Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Archiwum Nauki PAN i PAU.

Konferencja odbyła się w dniach 18–20 października 2022. Obrady uroczystej sesji plenarnej miały miejsce w Auditorium Maximum UJ, obrady w sekcjach – w Dużej Auli PAU. W ramach sesji plenarnej odbyły się: powitalne wystąpienie prezesa PAU, wystąpienia zaproszonych gości wraz z odczytaniem adresów gratulacyjnych, wręczenie dyplomów członkostwa PAU nowo wybranym członkom zagranicznym (wręczenie dyplomów członkom krajowym przeniesiono na Walne Zgromadzenie w marcu 2023). Sesja w Auditorium Maximum zgromadziła ok. 800 uczestników. Wszystkie referaty przedstawione w ramach sesji plenarnej i obrad panelowych zostały wygłoszone w języku angielskim lub były symultanicznie tłumaczone na angielski. Całość sesji była transmitowana przez kanał internetowy YouTube i jest dostępna pod adresem <https://jubileusz.pau.krakow.pl>

Program konferencji *Świat w obliczu nowych wyzwań*
(tytuły wystąpień podano w języku, w którym zostały wygłoszone)

Sesja plenarna: **Równowaga czy zagrożenia?** (18 X 2022)

Obrazy prowadzili: prof. Jacek Purchla i prof. Szczepan Biliński

Mark Brzezinski, Ambasador Stanów Zjednoczonych Ameryki w Polsce, *The Challenges Facing the Euro-Atlantic Community* [dwugłos z red. Katarzyną Kolendą-Zaleską]

Prof. Timothy Garton Ash, European Studies in the University of Oxford, Isaiah Berlin Professorial Fellow, *From Post-War Europe to Post-Wall Europe – and Back*

Prof. Sir Leszek Borysiewicz, FRS FMedSci Chair, Cancer Research UK, Vice-Chancellor Emeritus, University of Cambridge, *UK Research & Innovation Post Brexit*

Prof. Maria Anna Ciemerych-Litwinienko, Zakład Cytologii, Instytut Biologii Rozwoju i Nauk Biomedycznych, Wydział Biologii, Uniwersytet Warszawski, *Wczoraj, dziś i jutro komórek macierzystych*

Laura Spinney, brytyjska dziennikarka naukowa i pisarka, *The Post-pandemic World*

Sesja: **Klimat, przyroda i człowiek w antropocenie** (19 X 2022)

Moderator: prof. Elżbieta Pyza, Zakład Biologii i Obrazowania Komórki, Instytut Zoologii i Badań Biomedycznych, Wydział Biologii, Uniwersytet Jagielloński

Prof. Szymon P. Malinowski, Uniwersytet Warszawski, Wydział Fizyki, Instytut Geofizyki, *Kryzys klimatyczny, kryzys planetarny, Crisis of Climate, Planetary Crisis*

Prof. Jan Kozłowski, Instytut Nauk o Środowisku, Wydział Biologii, Uniwersytet Jagielloński, *Trudna droga do dekarbonizacji gospodarki*

Prof. January Weiner, Instytut Nauk o Środowisku, Wydział Biologii, Uniwersytet Jagielloński, *Zmiany różnorodności biosfery – dawniej, dziś, jutro*

Prof. Michael A. Kaminski, King Fahd University of Petroleum & Minerals, Geosciences Department, Dhahran, *Is the Arabian Gulf Becoming Too Hot to Support Marine Animals?*

Prof. Alicja Józkowicz, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii, Uniwersytet Jagielloński, „*Nie zginiemy tak szybko*” – *jak wyzwania kształtują naszą odporność*

Prof. Richard Frackowiak, Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne, Emeritus Professor, University College London, *AI Is Not All Bad – Lessons from Neuroimaging Analyses*

Sesja: **150 lat współczesnej medycyny** (19 X 2022)

Moderator: prof. Marek Sanak, Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medicum
Prof. Jerzy W. Kupiec-Weglinski,
The Dumont UCLA Transplantation Center, Division of Liver and Pancreas Transplantation, Department of Surgery, David Geffen School of Medicine at UCLA, Los Angeles, *How to Improve the Quality of Donor Organs Available for Transplantation?*

Prof. Marek W. Radomski, University of Saskatchewan College of Medicine, Saskatoon, Canada, *The COVID-19 Pandemic: Triumphs and Challenges of Science*

Prof. Józef Dulak, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii, Uniwersytet Jagielloński, *Perspektywy biotechnologii medycznej: terapie genetyczne i komórki macierzyste*

Prof. Barbara Przewłocka, Instytut Farmakologii PAN, Kraków, *Ból, endogenne opioidy i poszukiwanie nowych leków*

Prof. Andrzej Pająk, Katedra Epidemiologii i Badań Populacyjnych, Instytut Zdrowia Publicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medicum, *Styl życia a choroby układu krążenia*

Prof. Rafał Ryguła, Instytut Farmakologii PAN, Kraków, *Kto wierzy w fake newsy? Mechanizmy poznawcze i cechy osobowości związane z różnymi fenotypami podatności na (dez)informacje*

Sesja: **Rzeczywistość realna i wirtualna, sztuczna inteligencja** (20 X 2022)

Moderator: prof. Maciej Nowak, Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej, Uniwersytet Jagielloński

Prof. Krzysztof J. Cios, Virginia Commonwealth University, Richmond, *Artificial Intelligence: Achievements and Failures*

Prof. Krzysztof Diks, Instytut Informatyki, Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki, Uniwersytet Warszawski, *Po co nam algorytmy*

Prof. Jan Kreft, Wydział Zarządzania i Ekonomii, Politechnika Gdańska, *Władza algorytmów platform – u źródeł potęgi Google i Facebooka*

Prof. Rafał Maciąg, Instytut Studiów Informacyjnych, Uniwersytet Jagielloński, *Wiedza jako opowieść*

Prof. Grzegorz J. Nalepa, Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej, Uniwersytet Jagielloński, *Czy naturalna inteligencja może zrozumieć sztuczną?*

Stefan Życzkowski, ASTOR, *Czwarta Rewolucja Przemysłowa. Innowacje. Sztuczna Inteligencja w praktyce*

Sesja: **Pandemia a kultura** (20 X 2022)

Moderator: prof. Wojciech Bałus, Uniwersytet Jagielloński

Dr hab. Robert Piaskowski, Pełnomocnik Prezydenta Krakowa ds. Kultury, *Jak kultura Krakowa poradziła sobie z pandemią COVID-19*

Prof. Dariusz Czaja, Uniwersytet Jagielloński, *Pandemia i wirus apokalipsy*

Dr Katarzyna Pękacka-Falkowska, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, *Epidemie oczami historyka*

Prof. Piotr Krasny, Uniwersytet Jagielloński, *„Kto wejrzy nań, żyw będzie”*. *Dzieła sztuki religijnej jako wizualne lekarstwa przeciw zarazom*

Prof. Krzysztof Loska, Uniwersytet Jagielloński, *Narracje epidemiczne w filmach fabularnych i serialach telewizyjnych*

Prof. Maria Poprzęcka, Uniwersytet Warszawski, *Sztuka wobec AIDS*

Sesji jubileuszowej towarzyszyły: koncert zorganizowany w Sali Matejki w Sukiennicach, oddziale Muzeum Narodowego w Krakowie (18 X) i wieczorne zwiedzanie Muzeum Czartoryskich (19 X).